

نقل از شماره ۱۸۵۷۵ - ۱۳۸۷/۹/۱۳ روزنامه رسمی

۱۳۸۷/۸/۲۸

شماره ۹۷/۴۸۸۷۹

جناب آقای دکتر محمود احمدی نژاد

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

عطف به نامه شماره ۳۸۶۶۰/۱۶۷۳۷۱ مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۱۶ در اجراء اصل یکصد و بیست و سوم (۱۳۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران قانون الحاق به موافقتنامه اصولی بین دولتهای طرفهای موافقتنامه چندجانبه اصولی راجع به حمل و نقل بین‌المللی برای ایجاد دالان اروپا - قفقاز - آسیا و موافقتنامه راجع به تأمین مالی مشترک دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی که با عنوان لایحه به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود

با تصویب در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۸۷/۸/۷ و تأیید شورای محترم نگهبان، به پیوست ابلاغ می‌گردد.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی

شماره ۱۵۳۰۵۴

وزارت راه و ترابری

۱۳۸۷/۹/۱۰

قانون الحاق به موافقتنامه اصولی بین دولتهای طرفهای موافقتنامه چندجانبه اصولی راجع به حمل و نقل بین‌المللی برای ایجاد دالان اروپا - قفقاز - آسیا و موافقتنامه راجع به تأمین مالی مشترک دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ هفتم آبان ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۷/۸/۲۲ به تأیید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۹۷/۴۸۸۷۹ مورخ ۱۳۸۷/۸/۲۸ مجلس شورای اسلامی واصل گردیده است، به پیوست جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

رئیس‌جمهور - محمود احمدی‌نژاد

قانون الحاق به موافقتنامه اصولی بین دولتهای طرفهای موافقتنامه چندجانبه اصولی راجع به حمل و نقل بین‌المللی برای ایجاد دالان اروپا - قفقاز - آسیا و موافقتنامه راجع به تأمین مالی مشترک دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی

ماده واحده - به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به موافقتنامه اصولی بین دولتهای طرفهای موافقتنامه چندجانبه اصولی راجع به حمل و نقل بین‌المللی برای ایجاد دالان اروپا - قفقاز - آسیا مورخ هفدهم شهریورماه ۱۳۷۷ هجری شمسی (هشتم سپتامبر ۱۹۹۸ میلادی) مشتمل بر (۱۶) ماده و (۴) پیوست و موافقتنامه راجع به تأمین مالی مشترک دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی مورخ اول اردیبهشت ماه ۱۳۸۴ هجری شمسی (بیست و یکم آوریل ۲۰۰۵ میلادی) مشتمل بر (۹) ماده به شرح پیوست با رعایت تبصره زیر ملحق گردد و اسناد الحاق را تودیع نماید.

تبصره - اعمال مفاد ماده (۱۲) موافقتنامه اصولی بین دولتهای طرفهای موافقتنامه چندجانبه اصولی راجع به حمل و نقل بین‌المللی برای ایجاد دالان اروپا - قفقاز - آسیا درخصوص حل و فصل اختلاف، در صورت رضایت کلیه طرفها و با رعایت قوانین و مقررات داخلی مربوط ممکن می‌باشد.

بسم‌الله الرحمن الرحیم

موافقتنامه چندجانبه اصولی راجع به حمل و نقل بین‌المللی برای ایجاد دالان اروپا - قفقاز - آسیا

مقدمه

دولتهای شرکت‌کننده در این موافقتنامه، که از این پس «طرفها» نامیده می‌شوند، با تمایل به توسعه روابط اقتصادی، تجارت و ارتباطات حمل و نقلی در حوزه‌های اروپا، دریای سیاه، قفقاز، دریای خزر و آسیا توافق کرده‌اند که موافقتنامه چندجانبه اصولی راجع به حمل و نقل بین‌المللی برای ایجاد دالان (کریدور) اروپا - قفقاز - آسیا (که از این پس «موافقتنامه اصولی» خوانده می‌شود) را منعقد کنند.

ماده ۱- مقررات عمومی

مقررات موافقتنامه اصولی، حمل و نقل بین‌المللی کالا و مسافر بین طرفها و حمل و نقل گذری از قلمروهای طرفها را قاعده‌مند خواهد کرد.

ماده ۲- تعاریف

از نظر این موافقتنامه اصولی «حمل و نقل بین‌المللی» به معنی حرکت کالا و مسافر توسط یا در:

الف) حمل و نقل جاده‌ای (از جمله تریلی و نیمه تریلی)؛

ب) حمل و نقل با راه‌آهن؛

پ) حمل و نقل آبی؛

ت) حمل و نقل هوایی؛

ث) هر گونه بارگنج (کانتینر) در مفهوم کنوانسیون گمرکی راجع به بارگنج‌ها (کانتینرها)؛

ج) خط لوله

در مواقعی است که محل کالاگیری یا مسافرگیری و محل تعیین شده برای تحویل، به نحوی که در قرارداد مشخص شده در دو کشور مختلف که حداقل یکی از آنها، طرف موافقتنامه اصولی می‌باشد، واقع شده است، و شامل انبار در طول گذر نیز می‌باشد.

ماده ۳- اهداف موافقتنامه اصولی

اهداف موافقتنامه اصولی عبارتند از:

الف) توسعه روابط اقتصادی، تجارت و ارتباطات حمل و نقلی در حوزه‌های اروپا، دریای سیاه، قفقاز، دریای خزر و آسیا؛

ب) تسهیل دسترسی به بازار بین‌المللی حمل و نقل جاده‌ای، هوایی و راه‌آهن و نیز دریانوردی تجاری؛

پ) تسهیل حمل و نقل بین‌المللی کالا و مسافر و حمل و نقل بین‌المللی هیدروکربنها؛
ت) تأمین ایمنی و امنیت عبور و مرور کالاها و حفاظت زیست محیطی؛
ث) ایجاد هماهنگی در سیاست حمل و نقلی و نیز چهارچوب قانونی در زمینه حمل و نقل؛

ج) ایجاد شرایط برابر رقابت بین انواع مختلف حمل و نقل.

ماده ۴- تسهیل حمل و نقل بین‌المللی

۱- هر طرف حق گذر وسایل حمل و نقل بین‌المللی، کالا و مسافر از قلمروی خود تحت شرایط مذکور در موافقتنامه اصولی را به طرفهای دیگر خواهد داد.

۲- طرفها، فراهم آوردن مؤثرترین ترتیبات برای تسهیل حمل و نقل گذری از قلمروهای خود را تضمین خواهند کرد.

۳- مقررات موافقتنامه اصولی بر حقوق و تعهدات طرفها که از کنوانسیونها و موافقتنامه‌های بین‌المللی دیگری ناشی می‌شود که عضو آنها بوده یا ممکن است عضو آنها شوند، تأثیری نخواهد داشت.

ماده ۵- پرداخت مالیاتها، عوارض و سایر پرداختها

از حمل و نقل گذری، مالیات، عوارض و وجوه پرداختی دیگری، قطع نظر از عناوین و منشأ آنها، به جز وجوه پرداختی بابت حمل و نقل و خدمات گمرکی، خدمات مربوط به حمل و نقل و نیز وجوه پرداختی بابت استفاده از زیرساخت حمل و نقلی اخذ نخواهد شد.

ماده ۶- شرایط و تعرفه‌های ترجیحی

۱- تعرفه‌های خدمات حمل و نقل گذری بر اساس شرایط ترجیحی برقرار خواهد شد.
۲- طرفها توافق کرده‌اند چنانچه شرایط و تعرفه‌های ترجیحی بین دو طرف برای انواع حمل و نقل موضوع ماده (۱) موافقتنامه اصولی برقرار شود، شرایط و تعرفه‌های ترجیحی کمتری بین این طرفها و سایر طرفها قابل اعمال خواهد بود.

ماده ۷- ایمنی آمد و شد، امنیت کالاها و حفاظت زیست محیطی

طرفها باید اقدامات مقتضی را برای تأمین ایمنی آمد و شد، مسافران و متصدیان حمل و نقل، امنیت کالاها و وسایل حمل و نقل و نیز حفاظت از محیط زیست در حمل و نقل بین‌المللی موضوع ماده (۱) موافقتنامه اصولی به عمل آورند.

ماده ۸- کمیسیون بین دولتی

۱- طرفها کمیسینی بین دولتی را برای قاعده‌مند ساختن موضوعات راجع به اجراء و اعمال مقررات موافقتنامه اصولی تشکیل خواهند داد.

۲- کمیسیون بین دولتی مرکب از عالی‌ترین مراجع دولتی طرفها یا نمایندگان آنها خواهد بود که اختیار تام برای اتخاذ تصمیم به موجب موافقتنامه اصولی را داشته باشند.
کمیسیون بین دولتی باید براساس اتفاق آراء اتخاذ تصمیم کند.

۳- کمیسیون بین دولتی به صورت عادی حداقل سالی یک‌بار به طور متناوب در قلمرو هر طرف تشکیل جلسه خواهد داد و هر بار یکی از طرفها برای مدت یک‌سال میزبان خواهد بود. به این ترتیب، طرف میزبان برای مدت یک سال ریاست را به عهده خواهد داشت. رئیس کمیسیون بین دولتی باید رئیس هیأت نمایندگی طرفی باشد که در آن جلسه تشکیل می‌شود. کمیسیون بین دولتی بنا به پیشنهاد رئیس یا هر طرف با شرکت نمایندگان طرفها که آنها نیز می‌توانند از کارشناسان مربوط نیز دعوت به عمل آورند، تشکیل جلسه خواهد داد.

۴- کمیسیون بین دولتی آئین کار خود را تنظیم خواهد کرد.

۵- کمیسیون بین دولتی می‌تواند در صورت لزوم پیشنهادهایی را برای اصلاح و تغییر در موافقتنامه اصولی و نیز تصویب پیوسته‌های فنی جدید موافقتنامه اصولی تقدیم دارد.

۶- کمیسیون بین دولتی باید پیش نویس تصمیمات را برای تصویب توسط طرفها و توصیه‌نامه‌های مقتضی در مورد مسائل مندرج در موافقتنامه اصولی، از جمله موضوعات زیر تنظیم کند:

الف) هماهنگی در مورد سیاستهای حمل و نقلی؛

ب) تضمین اجراء مقررات موافقتنامه اصولی؛

پ) جمع‌آوری و مبادله آزاد اطلاعات مربوط؛

ت) توسعه هماهنگ حمل و نقل بین طرفها، در درجه اول با در نظر گرفتن ایمنی آمد و شد، امنیت کالاها و جنبه‌های زیست محیطی مورد نظر؛

ث) ارتقاء همکاری بین نهادها و موسسات حمل و نقل؛

ج) ارتقاء حمل و نقل چندگونه‌ای؛

چ) آسان‌سازی تشریفات و رویه‌های گمرکی که در نقاط مرزی ایجاد شده اعمال می‌شود.

۷- کمیسیون بین دولتی می‌تواند گروههای کاری را برای هر زمینه موضوع بند (۱) ماده (۱۰) موافقتنامه اصولی ایجاد، و اختیارات و وظایف آنها را تعیین کند.

ماده ۹- دبیرخانه دائمی

۱- کمیسیون بین دولتی باید دبیرخانه‌ای دائمی را به منظور به اجراء درآوردن مقررات موافقتنامه اصولی ایجاد کند.

۲- دبیرخانه در باکو، جمهوری آذربایجان مستقر خواهد شد و در قلمرو هر یک از طرفها نمایندگی دائمی خواهد داشت.

۳- کمیسیون بین دولتی باید شرح وظایف دبیرخانه دائمی را تنظیم و تصویب، حیطه اختیارات، حقوق و تعهدات، و آئین انتصاب مقامات آن را تعیین و پیشنهادهایی را

ماده ۱۳- لازم الاجراء شدن

۱- موافقتنامه اصولی سی روز پس از آن که چهارمین طرف، تکمیل تشریفات رسمی داخلی مقتضی مقرر به موجب قانون ملی مربوط خود را به امین اسناد موضوع ماده (۱۵) موافقتنامه اصولی اعلام دارد، لازم الاجراء خواهد شد.

۲- موافقتنامه اصولی برای سایر طرفها سی روز پس از آن که تکمیل تشریفات رسمی داخلی مقتضی به موجب قانون ملی خود را به امین اسناد اعلام دارند، لازم الاجراء خواهد شد.

ماده ۱۴- الحاق به موافقتنامه

۱- موافقتنامه اصولی برای الحاق هر دولتی مفتوح خواهد بود.

۲- اسناد راجع به الحاق، به محض تصویب کلیه طرفها جهت الحاق مزبور برای نگهداری نزد امین اسناد موضوع ماده (۱۵) موافقتنامه اصولی تودیع خواهد شد.

۳- موافقتنامه اصولی برای دولت‌های الحاق شونده، سی روز پس از تودیع اسناد راجع به الحاق نزد امین اسناد، لازم الاجراء خواهد شد.

۴- سازمانهای یکپارچگی اقتصادی منطقه‌ای می‌توانند به موافقتنامه اصولی به‌عنوان عضو پیوسته ملحق شوند.

۵- کمیسیون بین دولتی می‌تواند شرایطی را که بر اساس آنها سازمانهای یکپارچگی اقتصادی منطقه‌ای می‌توانند با طرفهای موافقتنامه اصولی پیوند یابند، تدوین کند.

ماده ۱۵- امین اسناد

۱- امین اسناد موافقتنامه اصولی، جمهوری آذربایجان خواهد بود که نسخه‌های مصدق موافقتنامه اصولی را برای دولت‌هایی که آن را امضاء کرده‌اند، ارسال خواهد داشت.

۲- امین اسناد، طرفها را از الحاق سایر دولت‌ها به موافقتنامه اصولی و فسخ در مورد هر یک از طرفها مطلع خواهد کرد.

ماده ۱۶- مدت و تغییر

۱- موافقتنامه اصولی برای مدت ده سال منعقد شده است. اعتبار موافقتنامه اصولی برای دوره‌های پنجساله متوالی تمدید خواهد شد، مگر آن که طرفها به گونه دیگری اعلام کنند.

۲- موافقتنامه اصولی می‌تواند در مورد قلمرو هر طرف در صورتی که طرف مزبور اطلاعاتی حداقل شش ماهه را به صورت کتبی به امین اسناد دائر بر قصد خود برای فسخ موافقتنامه اصولی بدهد، فسخ شود.

۳- تعهدات به موجب معاهدات، موافقتنامه‌ها و سایر تفاهمات امضاء شده طبق مقررات موافقتنامه اصولی پس از فسخ آن تا زمانی که کاملاً اجراء شوند به قوت خود باقی خواهند ماند.

این موافقتنامه در تاریخ ۸ سپتامبر ۱۹۹۸ میلادی (۱۷ شهریور ۱۳۷۷ هجری شمسی) در یک نسخه اصلی به زبانهای انگلیسی و روسی در باکو تنظیم شد که هر دو متن آن از اعتبار مساوی برخوردار می‌باشد.

نیز در مورد نظام تأمین مالی مشترک کار دبیرخانه دائمی تهیه کند. نظام تأمین مالی باید به تصویب دولت‌های طرفها برسد.

۴- دبیرخانه دائمی بر اجراء مقررات موافقتنامه اصولی نظارت خواهد داشت و تصمیمات کمیسیون بین دولتی را اجراء و پیشنهادهای مقتضی را نیز به کمیسیون بین دولتی ارائه خواهد داد.

ماده ۱۰- پیوستهای فنی

۱- پیوستهای فنی راجع به حمل و نقل جاده‌ای بین‌المللی، حمل و نقل راه‌آهن بین‌المللی، دریانوردی تجاری بین‌المللی و تشریفات گمرکی و مستندسازی و نیز سایر پیوستهای فنی که ممکن است متعاقباً در صورت لزوم، تصویب شود، بخشهای لاینفک موافقتنامه اصولی می‌باشد.

۲- پیوستهای فنی به همان نحو و به همان اندازه موافقتنامه اصولی برای طرفها لازم الاجراء خواهد بود و مقررات تفصیلی راجع به موضوعات مندرج در موافقتنامه اصولی را مقرر خواهند داشت. با این وجود، چنانچه تعارضی بین مقررات موافقتنامه اصولی و مقررات مندرج در هر پیوست فنی بروز کند، مقررات موافقتنامه اصولی ملاک خواهد بود.

۳- هر طرف می‌تواند اصلاحیه‌های پیوستهای فنی را پیشنهاد دهد و در صورت لزوم پیش‌نویسهای پیوستهای فنی جدید را به دبیرخانه دائمی تقدیم دارد.

۴- اصلاحیه‌های پیشنهادی پیوستهای فنی و پیش‌نویسهای جدید توسط کمیسیون بین دولتی مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۱- تقدیم اصلاحیه‌ها و الحاقیه‌ها

۱- اصلاحیه‌ها و الحاقیه‌های موافقتنامه اصولی با توافق طرفها در پروتکل‌هایی که جزء لاینفک موافقتنامه اصولی را تشکیل خواهد داد، درج خواهد شد.

۲- نحوه لازم الاجراء شدن پروتکلها همانند نحوه لازم الاجراء شدن موافقتنامه اصولی خواهد بود.

ماده ۱۲- حل و فصل اختلاف

۱- هر گونه اختلاف، مرافعه یا دعوا بین طرفها که در ارتباط با اجراء، تفسیر یا از نقض یا فسخ موافقتنامه اصولی ناشی شود و نتواند به وسیله مذاکره حل و فصل شود، توسط هر طرف درگیر برای رسیدگی به کمیسیون بین دولتی ارجاع خواهد شد.

۲- هر گونه اختلاف، معارضه یا دعوی مزبور که توسط کمیسیون بین دولتی حل و فصل نشود، به درخواست تمام طرفهای درگیر به دیوان بین‌المللی مربوط، یا نهادی داور، یا دیوان بین‌المللی دادگستری در لاهه در محدوده صلاحیت آن ارجاع خواهد شد.

با تأیید مراتب فوق، رؤسای کشورها و دولت‌ها یا نمایندگان تام‌الاختیار آنها، موافقتنامه اصولی را که شامل حق شرط‌های پیوست آن می‌باشد، امضاء کرده‌اند.

از طرف جمهوری ارمنستان	از طرف جمهوری مولداوی
از طرف جمهوری آذربایجان	از طرف رومانی
از طرف جمهوری بلغارستان	از طرف جمهوری تاجیکستان
از طرف گرجستان	از طرف جمهوری ترکیه
از طرف جمهوری قزاقستان	از طرف اوکراین
از طرف جمهوری قرقیزستان	از طرف جمهوری ازبکستان

حق شرط جمهوری آذربایجان

نسبت به موافقتنامه چندجانبه اصولی راجع به حمل و نقل بین‌المللی

برای ایجاد دالان اروپا - قفقاز - آسیا

۱- جمهوری آذربایجان اعلام می‌دارد که هیچ‌کدام از حقوق، تعهدات و مقررات مندرج در موافقتنامه چندجانبه اصولی راجع به حمل و نقل بین‌المللی برای ایجاد دالان اروپا - قفقاز - آسیا و پیوست‌های فنی آن توسط جمهوری آذربایجان در مورد حمل و نقلی که از قلمرو آن از مبدأ یا به منظور گذر یا به مقصد جمهوری ارمنستان عبور کند، اعمال نخواهد شد.

۲- جمهوری آذربایجان حق اصلاح یا لغو مفاد بند (۱) حق شرط در هر زمان را برای خود محفوظ می‌دارد، و اصلاحیه‌ها یا الغاء مزبور به اطلاع سایر طرف‌ها خواهد رسید.

حیدر علی‌اف

رئیس‌جمهور جمهوری آذربایجان

حق شرط رومانی نسبت به موافقتنامه چندجانبه اصولی راجع به حمل و نقل

بین‌المللی برای ایجاد دالان اروپا - قفقاز - آسیا

ضمیمه (۲) پیوست فنی راجع به حمل و نقل راه‌آهن بین‌المللی در مورد رومانی

اعمال نخواهد شد.

امیل کنستنتینسکو

رئیس‌جمهور رومانی

حق شرط جمهوری قزاقستان نسبت به موافقتنامه چندجانبه اصولی

راجع به حمل و نقل بین‌المللی برای ایجاد دالان اروپا - قفقاز - آسیا

مقررات ماده (۴) پیوست فنی موافقتنامه اصولی راجع به حمل و نقل راه‌آهن بین‌المللی و

ضمیمه (۲) آن در مورد جمهوری قزاقستان اعمال نخواهد شد.

ارکین کالییف

رئیس هیأت نمایندگی جمهوری قزاقستان

و وزیر حمل و نقل و ارتباطات

پیوست فنی موافقتنامه اصولی راجع به حمل و نقل جاده‌ای

ماده ۱- مقررات عمومی

مقررات این پیوست فنی، حمل و نقل جاده‌ای بین‌المللی کالا و مسافر را در موارد زیر

قاعده‌مند خواهد کرد:

(الف) به صورت دوجانبه بین طرف‌ها؛

(ب) به صورت گذری از سرزمین‌های طرف‌ها.

ماده ۲- تعاریف

از نظر این پیوست فنی، اصطلاحات دارای معانی زیر خواهد بود:

۱- اصطلاح «متصدی حمل و نقل» به معنی هر شخص حقیقی یا حقوقی ثبت شده

در قلمرو یکی از طرف‌ها و پذیرفته شده برای انجام حمل و نقل جاده‌ای بین‌المللی کالا

یا مسافر طبق قانون ملی لازم‌الاجراء می‌باشد.

۲- اصطلاح «خودروی موتوری» یعنی:

در صورت حمل و نقل کالا، کامیون موتوردار، کامیون موتوردار با تریلی، تراکتور

موتوردار یا تراکتور موتوردار با نیمه تریلی؛

در صورت حمل و نقل مسافر، اتوبوس، یعنی خودروی موتوری طراحی شده برای

حمل و نقل مسافر که کمتر از هشت صندلی، بدون در نظر گرفتن صندلی راننده و نیز بارکشی

برای حمل اثاثیه، نداشته باشد.

۳- اصطلاح «حمل و نقل» یعنی حرکت خودروهای موتوری بارگیری شده یا نشده

از طریق جاده، حتی در صورتی که برای بخشی از سفر خودروی موتوری، تریلی یا نیمه تریلی

از راه‌های آبی یا راه‌آهن استفاده کند.

۴- اصطلاح «کالاهای خطرناک» یعنی کالاهایی که طبق موافقتنامه اروپایی

راجع به حمل و نقل بین‌المللی کالاهای خطرناک به وسیله جاده مورخ ۱۹۵۷ میلادی

(۱۳۳۶ هجری شمسی) خطرناک تلقی می‌شوند.

۵ - اصطلاح «کالاهای فاسدشدنی» یعنی کالاهایی که طبق موافقتنامه راجع به حمل و نقل مواد غذایی فاسدشدنی و تجهیزات خاص که باید برای حمل و نقل مزبور به کار رود مورخ ۱۹۷۰ میلادی (۱۳۴۹ هجری شمسی) فاسدشدنی تلقی می‌شوند.

۶ - اصطلاح «مجوز» یعنی سندی که توسط مرجع صلاحیتدار یک طرف صادر شده است و به خودروی موتوری ثبت شده در طرف دیگر حق ورود، خروج و گذر از سرزمین طرف اول را می‌دهد.

۷ - اصطلاح «مجوز خاص» یعنی سندی که توسط مرجع صلاحیتدار یک طرف صادر شده است و به خودروی موتوری ثبت شده در طرف دیگر حق انجام مقوله‌های حمل و نقل خاص در سرزمین یا از سرزمین طرف اول را می‌دهد.

۸ - اصطلاح «ثبت» به معنی ثبت یک خودروی موتوری در یک طرف طبق الزامات مراجع ملی صلاحیتدار آن می‌باشد.

ماده ۳ - دسترسی به بازار

۱ - هر طرف باید به هر متصدی حمل و نقل ثبت شده در طرف دیگر، منوط به اخذ مجوزها، و بدون اعمال تأخیرها یا محدودیتهای بی اساس، اجازه دهد که کالا یا مسافر را بین هر نقطه‌ای در سرزمین خود و هر نقطه‌ای در سرزمین طرفهای دیگر، یا بالعکس، و به صورت گذری از سرزمین خود، حمل کند.

۲ - متصدی حمل و نقل فقط در صورتی می‌تواند عهده‌دار حمل و نقل کشور ثالث شود که مجوز خاص از مراجع یا سازمانهای صلاحیتدار طرفها برای حمل و نقل مزبور موجود باشد.

ماده ۴ - اوزان و ابعاد

۱ - اوزان و ابعاد خودروهای موتوری بارگیری شده یا نشده باید مطابق شرایط مقرر در اسناد ثبت رسمی این خودروهای موتوری باشد و نباید از مقادیر لازم الاجراء در طرف میزبان تجاوز کند.

۲ - چنانچه وزن یا ابعاد خودروی موتوری بارگیری شده یا نشده هنگامی که به حمل و نقل به موجب این پیوست فنی می‌پردازد از حداکثر مقادیر مجاز آنها در قلمرو طرف میزبان بیشتر باشد، مجوز خاص لازم خواهد بود.

ماده ۵ - مقوله‌های خاص حمل و نقل

۱ - حمل و نقل کالاهای خطرناک و کالاهای فاسدشدنی باید طبق قانون ملی طرفها صورت گیرد.

۲ - برای حمل و نقل کالاهای خطرناک و فاسدشدنی به وسیله خودروهای موتوری در داخل سرزمین طرفها مجوز خاص لازم است.

ماده ۶ - گواهینامه‌های رانندگی و گواهیهای وضعیت مناسب خودرو

گواهینامه‌های رانندگی و گواهیهای وضعیت مناسب و اسناد ثبت رسمی خودروهای موتوری صادره توسط مرجع صلاحیتدار یک طرف و معتبر در قلمرو آن باید در قلمرو طرفهای دیگر معتبر شناخته شود.

ماده ۷ - موارد نقض

در صورت نقض مقررات این پیوست فنی توسط متصدی حمل و نقل یک طرف، طرفی که در قلمرو وی نقض رخ داده است، متعهد خواهد بود که مراتب را در اسرع وقت به طرف دیگر اطلاع دهد که در این صورت آن طرف دیگر باید اقداماتی را که در قانون ملی آن مقرر شده است به عمل آورد. طرفهای مزبور باید یکدیگر را از کلیه مجازاتی که مقرر داشته‌اند، آگاه سازند.

ماده ۸ - امور مالی

هنگام انجام حمل و نقل طبق این پیوست فنی، اقلام وارد شده زیر به قلمرو یک طرف به صورت متقابل از حقوق گمرکی، سود بازرگانی، هزینه‌ها و مالیاتها معاف خواهد بود:

۱ - سوخت موتور و روان‌سازها (روغنها) در محدوده قواعد مقرر به موجب قانون داخلی یک طرف که در مخازن استاندارد نصب شده توسط سازنده یک خودرو قرار داشته باشد؛

۲ - لوازم یدکی و ابزارآلات در نظر گرفته شده برای تعمیر خودروی موتوری دارای نقص فنی که حمل و نقل مزبور را انجام می‌دهد.

لوازم یدکی استفاده نشده مشمول صدور مجدد می‌باشد و لوازم یدکی تعویض شده باید طبق آئین‌های مقرر در قلمرو طرف مربوط، صادر، منهدم، یا بازگردانده شود.

پیوست فنی موافقتنامه اصولی، راجع به حمل و نقل راه‌آهنی بین‌المللی

ماده ۱ - مقررات عمومی

مقررات این پیوست فنی، حمل و نقل راه‌آهنی بین‌المللی کالا یا مسافر را در موارد زیر قاعده‌مند خواهد کرد:

(الف) به صورت دوجانبه بین طرفها؛

(ب) به صورت گذری از سرزمینهای طرفها.

ماده ۲ - تعاریف

از نظر این پیوست فنی، اصطلاحات دارای معانی زیر خواهد بود:

۱ - اصطلاح «شرکت راه‌آهن ملی» به معنی هر شخص حقوقی است که در یکی از طرفها تأسیس شده و در کشور محل تأسیس خود به حمل و نقل راه‌آهن بین‌المللی طبق قانون ملی دسترسی قانونی داشته باشد.

۲ - اصطلاح «قطار» به معنی لکوموتیو و یا واگنهای ثبت شده در یکی از طرفها است که برای حمل و نقل کالا و یا مسافر به کار می‌رود و تجهیز شده است.

۲- اصطلاح «حمل و نقل» به معنی حرکت قطارهای باری و مسافری به وسیله راه آهن است، حتی در آن مواردی که بخشی از حمل و نقل از طریق راههای آبی انجام می‌شود.

ماده ۳- اجراء پیوست فنی

نهادهای مسؤول اجراء مقررات این پیوست فنی در ضمیمه (۱) این پیوست فنی ذکر شده‌اند.

ماده ۴- شرایط و تعرفه‌های ترجیحی

شرایط و تعرفه‌های ترجیحی طبق مواد (۶) و (۸) موافقتنامه اصولی و ضمیمه (۲) این پیوست فنی برقرار خواهد شد.

ماده ۵- اسناد

طرفها باید مجوزهای انجام حمل و نقل، نمایندگی حمل و سایر فعالیتها، صادره طبق مقررات ملی طرفها، و نیز گواهیها و سایر اسناد برای بهره‌برداری و هدایت قطارها در قلمرو طرفها را به رسمیت بشناسند.

ماده ۶- اهداف همکاری

۱- طرفها باید در سطح دولتی در موارد زیر با یکدیگر همکاری کنند:

الف) توسعه حمل و نقل راه آهن بین‌المللی، از جمله ارتباطات چند وسیله‌ای؛

ب) حفظ و توسعه ارتباطات راه آهنی ایجاد شده بین زیرساخت‌های راه آهنی ملی طرفها و مدیریت سازمانی متقابل سیستم‌های راه آهن ملی؛

پ) ایجاد روابط اقتصادی مستقیم، از جمله استفاده مشترک از پایانه‌ها و انبارها بین شرکتهای راه آهن ملی و سایر مؤسسات مربوط بر اساس برترین شرایط ترجیحی؛

ت) افتتاح دفاتر نمایندگی شرکتهای راه آهن ملی در قلمرو طرفها؛

ث) مبادله اطلاعات، از جمله اطلاعات آماری.

۲- طرفها باید در سطح مراجع صلاحیتدار در موارد زیر همکاری کنند:

الف) تسهیل عملیات گذر از مرزها؛

ب) فراهم آوردن منابع انرژی برای حمل و نقل راه آهن بین‌المللی؛

پ) پیدا کردن روشهای مورد توافق برای محاسبه هزینه به عنوان مبنای تعرفه‌های ترجیحی و نرخهای عملیاتی مشترک؛

ت) ایجاد نظام مسؤولیت برای نقض شاخصهای فنی عملیات حمل و نقل، بارگیری و تخلیه بار، بازگشت قطارهای متعلق به شرکتهای راه آهن ملی طرفها و نیز آلودگی زیست محیطی؛

ث) اجراء تعهدات راجع به تملک، تعمیر قطارها، بارگنج‌ها (کانتینرها)، تجهیزات و

ماشین‌آلات حسب توافق دوجانبه شرکتهای راه آهن ملی؛

ج) توسعه آموزش کارکنان راه آهن بر مبنای استانداردهای آموزشی بین‌المللی؛

چ) کمک به کارکنان راه آهن در طول اقامت و انجام وظیفه آنان در قلمرو طرف دیگر، و ارائه کمکهای اولیه پزشکی رایگان در صورت بیماری یا آسیب دیدگی ناگهانی آنها.

ضمیمه (۱) پیوست فنی راجع به حمل و نقل راه آهنی بین‌المللی

نهادهای مسؤول طبق ماده (۳) پیوست فنی راجع به حمل و نقل راه آهنی بین‌المللی

عبارتند از:

۱- برای جمهوری آرمستان: شرکت سهامی محدود «راه آهن جمهوری آرمستان»

۲- برای جمهوری آذربایجان: «راه آهن دولتی آذربایجان»

۳- برای جمهوری بلغارستان: شرکت ملی «راه آهن دولتی بلغارستان»

۴- برای گرجستان: «اداره حمل و نقل راه آهن»

۵- برای جمهوری قزاقستان: مؤسسه دولتی جمهوری «قزاقستان ته رزولی»

۶- برای جمهوری قرقیزستان: «اداره راه آهن قرقیز»

۷- برای جمهوری مولداوی: مؤسسه دولتی «راه آهن مولداوی»

۸- برای رومانی: «وزارت حمل و نقل رومانی»

۹- برای جمهوری تاجیکستان: «اداره راه آهن تاجیکستان»

۱۰- برای جمهوری ترکیه: «اداره راه آهن دولتی»

۱۱- برای اوکراین: راه آهنهای اوکراینی «اوکرازینیتسیا»

۱۲- برای جمهوری ازبکستان: شرکت سهامی راه آهن دولتی «ازبکیستن تمبریولاری»

ضمیمه (۲) پیوست فنی راجع به حمل و نقل راه آهنی بین‌المللی

شرایط و تعرفه‌های ترجیحی زیر بر اساس ماده (۴) پیوست فنی راجع به حمل و نقل

راه آهنی بین‌المللی، در مورد طرفهای موافقتنامه اصولی اعمال خواهد شد:

الف) تا پنجاه درصد (۵۰٪) تخفیف نسبت به نرخهای کامل جاری حمل و نقل کالاها

به وسیله راه آهن، به استثناء نرخهای ترجیحی موجود در موافقتنامه‌ها و قراردادهای مربوط؛

ب) برای حمل و نقل واگنهای خالی بوسیله کشتیهای حمل قطار، تا پنجاه درصد

(۵۰٪) نسبت به نرخهای کامل جاری.

پرداخت بابت حمل و نقل واگنهای خالی به وسیله کشتیهای حمل قطار باید توسط فرستنده

مستقیماً به مالکان کشتیها یا به نمایندگان حمل که با مالکان کشتیها قرارداد دارند، صورت گیرد.

پیوست فنی موافقتنامه اصولی، راجع به دریانوردی تجاری

ماده ۱- مقررات عمومی

مقررات این پیوست فنی، دریانوردی تجاری بین‌المللی بین طرفها و نیز به صورت گذری

از سرزمینهای طرفها را که به وسیله کشتیهای هر طرف انجام می‌شود، قاعده‌مند خواهد کرد.

ماده ۲- تعاریف

از نظر این پیوست فنی، اصطلاحات، دارای معانی زیر خواهد بود:

۱- اصطلاح «کشتی» به معنی هر کشتی تجاری است که در دفتر ثبت یا در هر فهرست رسمی دیگر یک طرف وارد شده و تحت پرچم طرف مزبور طبق قانون آن حرکت می کند. با این وجود این اصطلاح شامل موارد زیر نمی باشد:

الف - کشتیهای جنگی و کشتیهای مورد استفاده برای اهداف غیرتجاری؛

ب - قایقهای ماهیگیری.

۲- اصطلاح «عضو خدمه» به معنی ناخدا و هر شخصی است که بر روی عرشه کشتی به وظایف مربوط به راهبری، بهره برداری و تعمیر کشتی اشتغال دارد و نام وی در صورت خدمه کشتی مزبور در مدت سفر دریایی گنجانیده شده است.

ماده ۳- تسهیل حمل و نقل

طرفها باید در محدوده قوانین ملی مربوط خود کلیه اقدامات مقتضی را برای تسهیل حمل و نقل دریایی تجاری، جلوگیری از تأخیرهای بیهوده کشتیها و سرعت بخشیدن و آسان سازی هر چه بیشتر انجام تشریفات گمرکی مقرر در بنادر اتخاذ کنند.

ماده ۴-

۱- طرفها باید توسعه کشتیرانی تجاری را با تبعیت از اصول برابری حقوق ارتقاء بخشند.

۲- طرفها در مواقع حمل کالا و مسافر باید همکاری تنگاتنگ بین مؤسسات و سازمانهای حمل، کشتیرانی و مؤسسات و سازمانهای مربوط را ارتقاء بخشند.

توسعه دریانوردی تجاری بین المللی

ماده ۵-

۱- طرفها باید:

الف - شرکت کردن کشتیهای متعلق به طرفها در حمل و نقل دریایی و حمل و نقل در آبراههای درون سرزمینی بین بنادر طرفها و نیز استفاده از راههای دریایی و آبراههای درون سرزمینی طرفها در مواقع حمل کالاهای گذری کشورهای ثالث را ارتقاء بخشند و هر گونه مشکلات در این زمینه را مرتفع سازند.

ب - دسترسی آزاد به طرف خشکی حمل و نقل مختلط را بدون لطمه به قانون طرف میزبان تضمین کنند.

۲- مقررات این ماده به حق کشتیهای کشورهای ثالث در مورد شرکت در حمل و نقل بین بنادر طرفها لطمه ای وارد نخواهد آورد.

ماده ۶- طرفها باید طبق قوانین لازم الاجراء خود مساعدت لازم را به مؤسسات کشتیرانی و مربوط و سازمانهای تجاری هر طرف در بازکردن خطوط به بنادر یا از بنادر

طرف دیگر به روی آنان و نیز در تأسیس دفاتر نمایندگی یا ایجاد مشارکتها در قلمرو طرف دیگر بنمایند.

ماده ۷- طرفها باید تلاشهای خود را برای نگهداری و توسعه روابط تجاری مؤثر بین مراجع خود که مدیریت امور دریانوردی تجاری را به عهده دارند به کار گیرند و باید قراردادهای بین مؤسسات و سازمانهای مربوط خود، از جمله موارد زیر را ارتقاء بخشند:

الف) بکارگیری مؤثر ناوگان تجاری و بنادر، گسترش روابط اقتصادی و علمی؛

ب) مبادله اطلاعات و تجارب کاری در عملیات دریایی مختلف به منظور سرعت بخشیدن و آسان سازی جریانهای حمل و نقل در مسیرهای دریایی؛

پ) هماهنگی سیاستها در مورد فعالیتها در سازمانهای بین المللی مرتبط با مسائل دریانوردی تجاری و مشارکت در موافقتنامه های بین المللی راجع به حمل و نقل دریایی؛

ماده ۸- هر طرف باید از اقدامات تبعیض آمیز در مورد کشتیهای طرف دیگر که به حمل و نقل مسافر و کالا بین طرفها اشتغال دارند، خودداری کند.

ماده ۹- رفتار ترجیحی

۱- هر طرف باید در بنادر خود که به روی بازرگانی و دریانوردی خارجی باز می باشد به کشتیهای طرف دیگر رفتار ترجیحی اعطاء کند.

۲- مقررات بند (۱) این ماده در مورد تشریفات گمرکی، اخذ هزینه ها و عوارض بندری، آزادی دسترسی به بنادر و استفاده از ظرفیتهای آنها و نیز کلیه تسهیلات ارائه شده به عملیات دریانوردی و بازرگانی در مورد کشتیها، اعضاء خدمه، کالا و مسافر اعمال خواهد شد.

۳- مقررات بند (۱) این ماده:

الف) در مورد بندری که به روی کشتیهای خارجی بسته است، اعمال نخواهد شد؛

ب) در مورد کشتیرانی ساحلی و سایر فعالیتهایی که فقط مخصوص تبعه و سازمانهای خودی می باشد، اعمال نخواهد شد؛

پ) هیچ طرفی را متعهد نخواهد ساخت که مستثنیات قواعد راجع به راهنمایی اجباری کشتیها را که به کشتیهای خودی اعطاء می شود به کشتیهای طرف دیگر اعطاء کند.

ماده ۱۰- اسناد

۱- هر طرف باید اسناد دائر بر گواهی تابعیت کشتیها و سایر مدارک کشتیهای صادره یا مورد شناسایی قرار گرفته توسط طرف دیگر را به رسمیت بشناسد.

۲- کشتیهای هر طرف که به آنها گواهی اندازه گیری طبق کنوانسیون بین المللی اندازه گیری کشتی مورخ ۱۹۶۹ میلادی (۱۳۴۸ هجری شمسی) داده شده است از اندازه گیری مجدد در بنادر طرف دیگر معاف خواهد بود و این گواهی در هنگام محاسبه عوارض بندری مبنا فرض خواهد شد.

ماده ۱۱- حفاظت زیست محیطی

- ۱- کشتیهای طرفها باید اقدامات لازم را برای جلوگیری از خسارت زیست محیطی در داخل قلمرو هر طرف طبق مقررات بین المللی اتخاذ کند.
- ۲- کشتیهای متعلق به مالکان از هر طرف، مسؤول هر گونه خسارت موضوع بند (۱) این ماده، طبق قانون کشوری که در آن خسارت زیست محیطی روی داده و طبق موافقتنامه های بین المللی خواهد بود.

پیوست فنی موافقتنامه اصولی، راجع به تشریفات گمرکی و مستندسازی ماده ۱- مقررات عمومی

- ۱- مقررات این پیوست فنی تشریفات گمرکی و مستندسازی در حمل و نقل بین المللی کالا یا مسافر از طریق قلمرو طرفها را قاعده مند خواهد کرد.
- ۲- در تمامی مواردی که در این پیوست مورد حکم قرار نگرفته است، قوانین ملی طرف مربوط اعمال خواهد شد.

ماده ۲- کنوانسیونهای بین المللی

- ۱- توصیه می شود که طرفها در اسرع وقت به کنوانسیونهای بین المللی زیر ملحق شوند:
الف) کنوانسیون گمرکی راجع به حمل و نقل بین المللی کالاها تحت پوشش کارنه تیر مورخ ۱۹۷۵ میلادی (۱۳۵۴ هجری شمسی)؛
ب) کنوانسیون بین المللی راجع به هماهنگ سازی بازرسی های مرزی در مورد کالاها مورخ ۱۹۸۲ میلادی (۱۳۶۱ هجری شمسی)؛
پ) کنوانسیون گمرکی راجع به بارگنج ها (کانتینرها) مورخ ۱۹۷۲ میلادی (۱۳۵۱ هجری شمسی).
- ۲- طرفها موافقت می کنند که فعالیتهای خود را طبق مقررات مورد نظر کنوانسیونهای فهرست شده در بند (۱) این ماده اداره کنند.

ماده ۳- بازرسی گمرکی

- ۱- بازرسی گمرکی باید در جایگاه های گمرکی که برای این منظور خاص تعیین شده اند، انجام شود.
- ۲- فقط مأمورین گمرکی باید اختیارات توقف و معاینه کالاها در حمل و نقل بین المللی از طریق قلمرو طرفها به داخل قلمرو خود را داشته باشند.

ماده ۴- تشریفات مستندسازی

- ۱- هر طرف باید اظهارنامه گمرکی برای کالاها را به عنوان سند گمرکی کلیدی منظور دارد.
- ۲- شکل هماهنگ شده ای برای اظهارنامه گمرکی کالاها به شکل تنظیمی توسط سازمان ملل متحد باید در داخل قلمرو طرفها تنظیم و ارائه شود.

- ۳- مستندات بازرگانی هماهنگ تنظیمی توسط سازمان ملل متحد برای همراهی کالاها باید به صورت دو زبانه در اسرع وقت برای استفاده در داخل قلمرو طرفها ارائه شود.
- ۴- طرفها باید ایجاد و توسعه خدمات مجاز کارگزاران گمرکی را تشویق کنند.

موافقتنامه راجع به تأمین مالی مشترک دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی

موافقتنامه اصولی بین دولتهای طرفهای موافقتنامه چند جانبه اصولی

راجع به حمل و نقل بین المللی برای ایجاد دالان اروپا - قفقاز - آسیا

دولتهای طرفهای (که از این پس « طرفها » نامیده می شوند) موافقتنامه چند جانبه اصولی راجع به حمل و نقل بین المللی برای ایجاد دالان اروپا - قفقاز - آسیا، امضا شده در تاریخ ۸ سپتامبر ۱۹۹۸ میلادی (۱۷ شهریور ۱۳۷۷ هجری شمسی) در باکو (که از این پس « موافقتنامه اصولی » خوانده می شود)؛ با در نظر گرفتن لزوم کسب اطمینان از خود اتکائی مالی دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی و نیز ترتیب دادن جلسات کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی و گروههای کاری آن که به موجب مقررات موافقتنامه اصولی تأسیس شده است؛ با اقدام طبق مقررات بند (۳) ماده (۹) موافقتنامه اصولی؛ موافقت کرده اند که این موافقتنامه را که از این پس « موافقتنامه راجع به تأمین مالی » خوانده می شود، منعقد کنند.

ماده ۱- مقررات عمومی

- ۱- مقررات این موافقتنامه راجع به تأمین مالی، تأمین مالی مشترک فعالیت دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی را قاعده مند می سازد.
- ۲- بودجه سالیانه برای هر سال بعدی به موجب تصمیم کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی در جلسه سالیانه کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی تصویب خواهد شد. این تصمیم برای کلیه اعضا الزام آور می باشد.
- ۳- سال مالی از اول ژانویه (۱۱ دی ماه) شروع می شود و در ۳۱ دسامبر (۱۰ دی ماه) خاتمه می یابد.

۴- پرداخت حق عضویت طرفها و حسابداری مربوط در چهارچوب دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی باید به یورو صورت گیرد، مگر آن که در تصمیم مربوط کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی به گونه دیگری مقرر شده باشد.

ماده ۲- اصول تأمین مالی مشترک

- ۱- منابع مالی هر بودجه سالیانه از طریق حق عضویت طرفهای این موافقتنامه راجع به تأمین مالی و نیز از سایر منابع تأمین خواهد شد.
- ۲- حق عضویت مالی طرفها برابر خواهد بود.
- ۳- بودجه سالیانه و بر اساس آن حق عضویت طرفها باید بر اساس موارد زیر تعیین شود:
الف) مخارج پیش بینی شده برای سال مالی آتی؛

ب) درآمدهای (دریافتی‌های) مورد انتظار در سال مالی بعدی؛

پ) مبلغ باقیمانده بودجه (موجودی) سال قبل؛

ت) سایر درآمدها.

ماده ۳- ساختار بودجه سالیانه

۱- درآمدهای دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی شامل منابع زیر خواهد بود:

الف) حق عضویت طرفها برای سال مالی جاری؛

ب) مبلغ باقیمانده بودجه (موجودی) سال قبل؛

پ) درآمدها از هزینه‌های مالی بانکی، نرخهای ارز؛

ت) کمکهای بلاعوض اهداءکنندگان و سازمانها؛

ث) سایر درآمدها.

۲- مخارج بودجه سالیانه دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی شامل موارد زیر خواهد بود:

الف) پرداختهای به مدیریت و اعضاء کارکنان دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی

کلیه مخارج مربوط به پرداختهای عادی حقوق، بیمه پزشکی، فوق‌العاده‌ها، و هزینه‌های اقامت به مدیریت، اعضاء کارکنان و دبیرهای ملی دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی؛

ب) مخارج دفتر

کلیه مخارج مربوط به عملیات مقر دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی در باکو و نمایندگیهای دائمی طرفهای موافقتنامه اصولی، از جمله هزینه‌های ارتباطات، مخارج سفر، کارکرد خودروها، هزینه پایگاه اطلاع‌رسانی موافقتنامه اصولی، هزینه پایگاه داده‌ها، بخش مواد، چاپ، انتشارات و بهداشت

پ) سرمایه‌گذاریهای مجدد

کلیه مخارج مربوط به تدارک کالاهای سرمایه‌گذاری جدید لازم برای اداره مقر دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی و دفاتر نمایندگی دائمی آن، از قبیل سخت‌افزار و نرم‌افزار رایانه، تجهیزات و تسهیلات دفتری، خودرو، بازسازی و نوسازی دفاتر.

ت) جلسات کمیسیون بین دولتی و گروه‌های کاری.

• کلیه مخارج مربوط به برگزاری و اجراء وقایع موافقتنامه اصولی نظیر مخارج سفر، محل سکونت، تدارک غذا، تولید و توزیع اسناد و حمل و نقل محلی.

ث) سایر مخارج.

مخارج راجع به خدمات حسابهای بانکی، تفاوت‌های در نرخهای ارز و سایر هزینه‌های

ذکر نشده در این فهرست.

ماده ۴- انتقال حق عضویت

۱- طرفها باید حق عضویت خود را به حساب دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی نزد مقر واقع در باکو، جمهوری آذربایجان، برای سال مالی بعدی، تا ۳۱ دسامبر (۱۰ دی‌ماه) سال جاری و حداکثر تا ۳۱ مارس (۱۱ فروردین) سال بعد انتقال دهند.

۲- در صورت عدم رعایت مقررات بند (۱) این ماده، کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی با اقدام بر اساس مقررات مواد (۸) و (۱۲) موافقتنامه اصولی تصمیمات مقتضی را اتخاذ خواهد کرد.

ماده ۵- آئین بودجه

۱- پیش‌نویس بودجه توسط دبیرخانه دائمی تهیه خواهد شد و یادداشتی توضیحی به همراه آن خواهد بود. یادداشت توضیحی باید شامل تحلیل دریافتی‌ها و مخارج برای دوره قبل و دلایل تغییرات در اقلام جداگانه پیش‌نویس بودجه در مقایسه با اطلاعات برای دوره مورد گزارش باشد.

۲- پیش‌نویس بودجه و یادداشت توضیحی باید حداقل سه ماه قبل از آغاز جلسه عادی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی به اعضاء اطلاع داده شود.

۳- دبیرهای ملی دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی باید نظریات طرفهای موافقتنامه اصولی را راجع به پیش‌نویس بودجه کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی حداقل دو ماه پیش از آغاز جلسه عادی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی به دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی تقدیم دارند.

۴- نظریات طرفها باید همراه با یادداشت توضیحی باشد و دو هفته پیش از جلسه دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی به طرفها تقدیم شود.

۵- پیش‌نویس بودجه، یادداشت توضیحی و نظریات طرفها باید در جلسه دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی مورد بررسی قرار گیرد.

۶- پیش‌نویس بودجه‌ای که طبق بندهای (۲) تا (۴) این ماده مورد توافق قرار گرفته باید حداکثر سه هفته پیش از آغاز جلسه عادی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی به اطلاع طرفها برسد.

۷- دبیرکل دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی باید پیش‌نویس بودجه را برای تصویب به کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی ارائه دهد.

۸- پیش از تصویب بودجه، مخارج با فرض کسب اطمینان از انجام فعالیتهای عادی دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی، با در نظر گرفتن مخارج برای دوره مشابه سال مالی قبل محاسبه خواهد شد.

۹- در مصرف مبالغ مصوب طبق قلم خاصی در بودجه، دبیرکل دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی مجاز است که در صورت نیاز اجازه دهد که از منابع تاسقف بیست درصد (۲۰٪) قلم مزبور از طریق صرفه‌جویی و جوه در اقلام دیگر استفاده شود.

ماده ۷- ارائه اصلاحیه و الحاقیه‌ها

۱- در صورت توافق طرفها، این موافقتنامه راجع به امور مالی می‌تواند به موجب پروتکلی راجع به اصلاحیه‌ها و الحاقیه‌ها که بخش لاینفک این موافقتنامه راجع به تأمین مالی خواهد بود، اصلاح یا الحاقیه‌ای به آن اضافه شود.

۲- روش لازم‌الاجراء شدن پروتکل‌های راجع به اصلاحیه‌ها و الحاقیه‌ها همانند روش لازم‌الاجراء شدن موافقتنامه راجع به تأمین مالی است.

ماده ۸- امین اسناد

۱- امین اسناد موافقتنامه راجع به تأمین مالی، جمهوری آذربایجان است که نسخه‌های مصدق موافقتنامه راجع به تأمین مالی را برای طرفهایی که آن را امضاء کرده‌اند، ارسال خواهد داشت.

۲- امین اسناد باید الحاق سایر دولتها به موافقتنامه راجع به تأمین مالی و فسخ آن در مورد هر یک از طرفها را به اطلاع طرفها برساند.

ماده ۹- لازم‌الاجراء شدن، الحاق و اعتبار

۱- این موافقتنامه راجع به تأمین مالی سی روز پس از تودیع چهارمین تنفیذ یا پذیرش نزد امین اسناد مذکور در ماده (۸) لازم‌الاجراء خواهد شد.

۲- چنانچه این موافقتنامه پیش از اول ژانویه ۲۰۰۶ میلادی (۱۱ دی ماه ۱۳۸۴ هجری شمسی) لازم‌الاجراء نشود، به طور موقت تا زمان لازم‌الاجراء شدن آن به مورد اجراء گذارده خواهد شد.

۳- اجراء موقت این موافقتنامه راجع به تأمین مالی با لازم‌الاجراء شدن آن به پایان خواهد رسید.

۴- موافقتنامه راجع به تأمین مالی برای الحاق کلیه طرفهای موافقتنامه اصولی مفتوح خواهد بود.

۵- اسناد الحاق باید برای نگهداری نزد امین اسناد موضوع ماده (۸) این موافقتنامه راجع به تأمین مالی تودیع شود.

۶- برای هر کشوری که این موافقتنامه راجع به تأمین مالی را پس از تودیع چهارمین سند تنفیذ یا پذیرش نزد امین اسناد، تنفیذ کند یا بپذیرد یا به آن ملحق شود، موافقتنامه سی روز پس از تودیع سند تنفیذ، پذیرش یا الحاق آن لازم‌الاجراء خواهد شد.

۷- این موافقتنامه راجع به تأمین مالی برای مدت اعتبار موافقتنامه اصولی معتبر خواهد بود.

۱۰- دبیرکل دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی مسؤول مدیریت بودجه طبق مقررات این موافقتنامه راجع به تأمین مالی و براساس تصمیمات دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی راجع به برنامه کاری و بودجه خواهد بود.

۱۱- دبیرکل دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی باید گزارشی مالی راجع به اجراء بودجه در سال قبل را ارائه دهد. گزارش مالی طی قطعنامه‌های کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی به تصویب خواهد رسید.

۱۲- کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی گروه حسابرس را برای نظارت بر اجراء بودجه تأسیس خواهد کرد. گروه شامل سه کارشناس از طرفهای مختلف خواهد بود که هیچ‌کدام رئیس نمی‌باشند. کارکنان گروه حسابرسی به موجب قطعنامه‌های کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی تعیین خواهند شد.

۱۳- گروه حسابرسی به کلیه دفاتر حسابهای مالی و سایر اسناد مربوط دسترسی خواهد داشت. دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی مکلف است که به نظارت مالی مساعدت نماید و کلیه منابع لازم را در خصوص موضوعات مورد واریسی، ارائه دهد.

۱۴- نتایج حسابرسی به شکل گزارش حسابرسی تنظیم خواهد شد که شامل نتیجه‌گیری‌های کارشناسان و توصیه‌های آنان در مورد بهبود فعالیت‌های مالی دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی خواهد بود. این گزارش حسابرسان به امضاء کلیه اعضاء گروه حسابرسی خواهد رسید. دبیرکل کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی مجاز است که نظریات خود راجع به گزارش را به صورت کتبی ارائه دهد.

۱۵- پیش از تقدیم گزارش مالی راجع به اجراء بودجه و گزارش حسابرسان به جلسه کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی برای بررسی، گزارشها باید در جلسه دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی مذکور در بند (۵) این ماده مورد بحث قرار گیرد.

ماده ۶- اسناد و عملیات مالی

۱- عملیات مالی، آئین‌های مستندسازی و گزارش‌دهی طبق قوانین ملی کشور میزبان مقر دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی، طبق اسناد و تصمیمات کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی انجام خواهد شد.

۲- کلیه اسناد مربوط به تعهدات مالی از جمله حسابها و سایر اسناد بانکی توسط دبیرکل دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی امضاء خواهد شد.

۳- اسناد حسابداری و سایر اسناد مالی (دفاتر حساب، سفارشها، دفاتر روزانه، چکهای فروش و غیره) که طی کار جاری دبیرخانه دائمی مورد استفاده قرار می‌گیرد به منظور گزارش‌دهی مالی برای مدت ده سال نگهداری می‌شود.

این موافقتنامه در باکو، جمهوری آذربایجان، در تاریخ ۲۱ آوریل ۲۰۰۵ میلادی (اول اردیبهشت ۱۳۸۴ هجری شمسی) در یک نسخه اصلی به زبانهای انگلیسی و روسی تنظیم گردید که هر دو از اعتبار یکسان برخوردارند.

از طرف جمهوری آذربایجان	از طرف جمهوری مولداوی
از طرف جمهوری بلغارستان	از طرف رومانی
از طرف گرجستان	از طرف جمهوری تاجیکستان
از طرف جمهوری قزاقستان	از طرف جمهوری ترکیه

حق شرط گرجستان نسبت به موافقتنامه راجع به تأمین مالی مشترک دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی بین دولتهای طرفهای موافقتنامه چندجانبه اصولی راجع به حمل و نقل بین المللی برای ایجاد دالان اروپا - قفقاز - آسیا

برای گرجستان، متن بند (۱) ماده (۴) به قرار زیر خواهد بود:

« طرفها باید حق عضویت خود را به حساب دبیرخانه دائمی کمیسیون بین دولتی موافقتنامه اصولی نزد مقر واقع در باکو، جمهوری آذربایجان، برای سال مالی بعدی، تا ۳۱ دسامبر (۱۰ دی ماه) سال جاری و حداکثر تا ۳۰ ژوئن (۹ تیر ماه) سال بعد انتقال دهند. تامار کوووزیردزه
معاون وزیر توسعه اقتصادی گرجستان

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقتنامه شامل مقدمه و شانزده ماده و چهار پیوست و موافقتنامه ضمیمه مشتمل بر نه ماده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ هفتم آبان ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۷/۸/۲۲ به تأیید شورای نگهبان رسید.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی

نقل از شماره ۱۸۵۷۵ - ۱۳۸۷/۹/۱۳ روزنامه رسمی

شماره ۵۲/۴۸۸۸۳ آقای دکتر محمود احمدی نژاد
ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

عطف به نامه شماره ۳۸۶۹۲/۱۶۷۲۷۲ مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۱۶ در اجراء اصل یکصد و بیست و سوم (۱۲۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران قانون موافقتنامه سرویسهای هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دموکراتیک خلق الجزایر که با

عنوان لایحه به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود، با تصویب در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۸۷/۸/۷ و تأیید شورای محترم نگهبان به پیوست ابلاغ می گردد.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی

شماره ۱۵۳۰۴۹ وزارت راه و ترابری

قانون موافقتنامه سرویسهای هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دموکراتیک خلق الجزایر که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ هفتم آبان ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۷/۸/۲۲ به تأیید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۵۲/۴۸۸۸۳ مورخ ۱۳۸۷/۸/۲۸ مجلس شورای اسلامی واصل گردیده است، به پیوست جهت اجراء ابلاغ می گردد.
رئیس جمهور - محمود احمدی نژاد

قانون موافقتنامه سرویسهای هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دموکراتیک خلق الجزایر

ماده واحده - موافقتنامه سرویسهای هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دموکراتیک خلق الجزایر مشتمل بر یک مقدمه، بیست و دو ماده و یک پیوست به شرح ضمیمه تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می شود.
تبصره - اعمال حکم ماده (۱۸) این موافقتنامه در ارجاع موارد اختلاف به داوری، مستلزم رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران است.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه سرویسهای هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دموکراتیک خلق الجزایر

مقدمه

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت دموکراتیک خلق الجزایر که عضو کنوانسیون هواپیمایی کشوری بین المللی مورخ ۱۶ آذرماه ۱۳۲۳ هجری شمسی برابر با ۷ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی می باشند و از این پس «طرفهای متعاقد» نامیده می شوند، به منظور تأسیس و بهره برداری از سرویسهای هوایی منظم فی مابین و ماوراء سرزمینهای خود به شرح زیر موافقت کردند:

ماده ۱- تعاریف

از نظر این موافقتنامه:

الف - اصطلاح «کنوانسیون» به کنوانسیون هواپیمایی کشوری بین المللی که در تاریخ ۱۶ آذرماه ۱۳۲۳ هجری شمسی برابر با ۷ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی در شیکاگو برای

امضاء مفتوح گردید اطلاق می‌شود و شامل اصلاحات کنوانسیون که به موجب ماده (۹۴) آن تصویب شده و برای طرفهای متعاقد لازم‌الاجراء گردیده و نیز ضامناً کنوانسیون و اصلاحات آنها که به موجب ماده (۹۰) آن به تصویب رسیده و برای طرفهای متعاقد لازم‌الاجراء شده است، خواهد بود.

ب - اصطلاح « مقامات هواپیمایی » در مورد جمهوری اسلامی ایران به « سازمان هواپیمایی کشوری » و هر شخص یا سازمانی که مجاز به انجام وظایف فعلی آن سازمان باشد اطلاق می‌گردد و در مورد دولت جمهوری دموکراتیک خلق الجزایر به وزیر مسؤؤل در هواپیمایی کشوری و یا هر شخص یا سازمانی که مجاز به انجام وظایف فعلی آن وزیر باشد، اطلاق می‌شود.

پ - اصطلاح « شرکت هواپیمایی تعیین شده » به یک یا چند شرکت هواپیمایی اطلاق می‌شود که به موجب مفاد ماده (۳) این موافقتنامه تعیین شوند و اجازه فعالیت بیابند.

ت - اصطلاح « ظرفیت » در مورد هواپیما، به میزان بارگیری مؤثر آن هواپیما در یک مسیر یا قسمتی از مسیر، اطلاق می‌شود.

ث - اصطلاح « ظرفیت » در مورد یک سرویس مورد توافق به حاصلضرب ظرفیت هواپیما در چنین سرویسی در دفعات پرواز هواپیمای مزبور طی زمان معین و در تمام یا قسمتی از مسیر، اطلاق می‌گردد.

ج - اصطلاح « سرزمین » در مورد یک کشور دارای همان معنی و مفهومی است که در ماده (۲) کنوانسیون ذکر شده است.

چ - اصطلاحات « سرویس هوایی »، « سرویس هوایی بین‌المللی »، « شرکت هواپیمایی » و « توقف به منظورهای غیرحمل و نقل » دارای همان معانی است که در ماده (۹۶) کنوانسیون برای آنها ذکر شده است.

ح - اصطلاح « نرخ » به قیمتی اطلاق می‌شود که برای حمل مسافر، بار همراه و غیرهمراه پرداخت گردد و شامل شرایطی که به موجب آن قیمت‌های مزبور اعمال می‌شود از جمله قیمت‌ها و شرایط مقرر برای نمایندگیها و سایر خدمات جنبی به استثناء دستمزدها و شرایط حمل پست، می‌باشد.

خ - اصطلاح « هزینه مصرف‌کننده » به هزینه‌ای اطلاق می‌شود که توسط مقامات صلاحیتدار در مورد شرکتهای هواپیمایی وضع شده یا اجازه وضع آن توسط مقامات مزبور برای تدارک اموال یا تأسیسات فرودگاهی از جمله تأسیسات و خدمات مربوط به هواپیما، خدمه آن، مسافرین و بار داده شده است.

د - اصطلاح « پیوست » به پیوست این موافقتنامه و یا هر اصلاح دیگری که مطابق با مفاد ماده (۱۷) این موافقتنامه انجام شود، اطلاق می‌گردد. پیوست جزء لاینفک این موافقتنامه بوده و تمام ارجاعات به موافقتنامه، ارجاعات به ضمیمه را نیز به جز در موردی که صریحاً به گونه‌ای دیگر پیش‌بینی شده، شامل خواهد شد.

ماده ۲- اعطاء حقوق

۱- هر طرف متعاقد جهت انجام سرویسهای هوایی بین‌المللی منظم به وسیله شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقد دیگر حقوق زیر را به طرف متعاقد دیگر اعطاء می‌نماید:

الف - پرواز بدون فرود از فراز سرزمین طرف متعاقد دیگر؛

ب - توقف در سرزمین مذکور به منظورهای غیرحمل و نقل؛

پ - توقف در سرزمین مذکور به منظور سوار و پیاده کردن مسافر، بارگیری و تخلیه بار و پست در حمل و نقل بین‌المللی در نقاط مشخص شده در جدول مسیر پیوست این موافقتنامه.

۲- استفاده از حقوق حمل و نقل در نقاط واسط و ماوراء مندرج در جدول مسیر پیوست این موافقتنامه مشروط به مذاکره و موافقت شرکتهای هواپیمایی تعیین شده طرفهای متعاقد و تصویب مقامات هواپیمایی آنها خواهد بود.

۳- هیچ یک از مفاد این موافقتنامه نباید به نحوی تفسیر شود که به شرکت هواپیمایی یک طرف متعاقد این حق را اعطاء کند که در داخل سرزمین طرف متعاقد دیگر از نقطه‌ای به نقطه دیگر مبادرت به حمل مسافر، بار و پست در قبال مزد یا کرایه نماید.

۴- در مناطقی که در آن مخاصمات مسلحانه جریان دارد و یا در اشغال نظامی است و نیز در مناطقی که تحت تأثیر مخاصمات مسلحانه یا اشغال نظامی قرار گرفته انجام سرویسهای موضوع این ماده منوط به تصویب مقامهای صلاحیتدار مربوط خواهد بود.

ماده ۳- تعیین و اجازه شرکتهای هواپیمایی

۱- هر طرف متعاقد حق دارد با ارسال اعلامیه کتبی به طرف متعاقد دیگر یک یا چند شرکت هواپیمایی را برای انجام سرویسهای مورد توافق در مسیرهای مشخص شده تعیین و هر شرکت هواپیمایی تعیین شده را حذف کند یا تغییر دهد.

۲- پس از دریافت اعلامیه مذکور در بند (۱) مقامات صلاحیتدار طرف متعاقد دیگر باید با رعایت مفاد بندهای (۳) و (۴) این ماده اجازه مقتضی را بدون تأخیر به شرکت هواپیمایی تعیین شده مزبور اعطاء کنند.

۳- مقامات هواپیمایی یک طرف متعاقد می‌توانند از شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقد دیگر بخواهند که آنان را مجاب سازد که شرایط مقرر در قوانین و مقرراتی را که معمولاً به موجب مفاد کنوانسیون توسط آن مقامات در مورد سرویسهای هوایی بین‌المللی اعمال می‌گردد، دارا می‌باشد.

۴- هر طرف متعاقد حق دارد در هر مورد که مجاب نشده باشد مالکیت عمده و کنترل مؤثر شرکت هواپیمایی تعیین شده متعلق و در اختیار طرف متعاقد دیگر یا اتباع را که از اعطاء اجازه بهره‌برداری موضوع بند (۲) این ماده امتناع ورزد و یا هر شرطی را که برای اعمال حقوق مذکور در ماده (۲) این موافقتنامه توسط آن شرکت هواپیمایی تعیین شده لازم بدانند، وضع نماید.

۵ - شرکت هواپیمایی تعیین شده می‌تواند در هر زمان پس از دریافت اجازه مندرج در بند (۲) فوق بهره‌برداری از سرویسهای مورد توافق را آغاز کند مشروط بر آن که نرخ مطابق ضوابط ماده (۱۰) این موافقتنامه در مورد سرویسهای مزبور وضع شده و مجری باشد.

ماده ۴- تعلیق و لغو

۱- هر طرف متعاقد می‌تواند در موارد مشروح زیر مجوز بهره‌برداری را لغو یا استفاده از حقوق مندرج در ماده (۲) این موافقتنامه را در مورد شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقد دیگر معلق، یا هر شرطی را که برای استفاده از این حقوق لازم می‌داند وضع کند: الف - چنانچه قانع نشود که مالکیت عمده و کنترل مؤثر شرکت هواپیمایی مذکور متعلق و در اختیار طرف متعاقد دیگر یا اتباع وی می‌باشد؛ یا ب - چنانچه شرکت هواپیمایی مذکور قوانین و یا مقررات طرف متعاقدی که این حقوق را اعطاء نموده است رعایت نکند؛ یا پ - چنانچه شرکت هواپیمایی مذکور در انجام عملیات بهره‌برداری از مفاد این موافقتنامه تخطی کند.

۲- لغو یا تعلیق یا وضع شرایط مذکور در بند (۱) این ماده جز در مواردی که برای جلوگیری از نقض بیشتر قوانین و یا مقررات و یا مفاد این موافقتنامه فوریت داشته باشد، فقط پس از مشورت با طرف متعاقد دیگر صورت خواهد گرفت. این مشورت بین مقامات هواپیمایی پس از دریافت درخواست انجام آن در اسرع وقت شروع خواهد شد.

ماده ۵- شمول قوانین و مقررات

۱- قوانین و مقررات هر طرف متعاقد در مورد ورود یا خروج هواپیماهایی که به امر هوانوردی بین‌المللی اشتغال دارند و نیز قوانین و مقررات مربوط به بهره‌برداری و هوانوردی این قبیل هواپیماها مادام که بر فراز یا داخل سرزمین آن طرف متعاقد می‌باشند، در مورد هواپیماهای شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقد دیگر اعمال خواهد شد.

۲- قوانین و مقررات هر طرف متعاقد که ناظر به ورود، اقامت موقت و خروج مسافری، خدمه، بار یا پست از سرزمین آن می‌باشد از قبیل تشریفات ورود و خروج، مهاجرت و همچنین مقررات گمرکی و بهداشتی در مورد مسافری، خدمه، بار یا محمولات پستی هواپیمایی شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقد دیگر مادام که در سرزمین مذکور باشند اعمال خواهد شد.

۳- هر طرف متعاقد بنا به تقاضای طرف متعاقد دیگر نسخه‌ای از قوانین و مقررات مذکور در این ماده را در اختیار آن قرار خواهد داد.

ماده ۶- معافیت از حقوق گمرکی، سود بازرگانی و سایر عوارض

۱- هواپیماهای شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقدی که سرویسهای بین‌المللی را انجام می‌دهد و مواد سوختی، روغن موتور، سایر مواد مصرفی فنی، وسایل یدکی،

لوازم موردنیاز جاری و خوار و بار موجود در هواپیماهای شرکت هواپیمایی یک طرف متعاقد که مجاز به استفاده از مسیرها و سرویسهای موضوع این موافقتنامه می‌باشد به هنگام ورود یا خروج از سرزمین طرف متعاقد دیگر براساس عمل متقابل از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه‌های بازرسی و سایر عوارض و هزینه‌های مشابه ملی و محلی معاف خواهد بود حتی اگر مواد مذکور زمانی مورد استفاده قرار گیرد یا به مصرف برسد که هواپیماهای مزبور برفراز آن سرزمین در پرواز باشند.

۲- سوخت، روغن موتور، سایر مواد مصرفی فنی، وسایل یدکی، لوازم موردنیاز جاری و خواربار که توسط یک طرف متعاقد یا اتباع آن به سرزمین طرف متعاقد دیگر وارد شود و صرفاً به منظور استفاده در هواپیماهای شرکت هواپیمایی تعیین شده آن طرف متعاقد باشد براساس عمل متقابل از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه‌های بازرسی و سایر عوارض و هزینه‌های مشابه ملی و محلی معاف خواهد بود.

۳- سوخت، روغن موتور، سایر مواد مصرفی فنی، وسایل یدکی، لوازم موردنیاز جاری و خواربار که در سرزمین یک طرف متعاقد بار هواپیماهای شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقد دیگر می‌شود و در سرویسهای بین‌المللی مورد استفاده قرار می‌گیرد براساس عمل متقابل از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی، مالیاتها و هزینه‌های بازرسی و سایر عوارض و هزینه‌های مشابه ملی و محلی معاف خواهد بود.

۴- تجهیزات هوانوردی موردنیاز جاری، و همچنین مواد و کالاهای نگاهداری شده در هواپیماهای شرکت هواپیمایی تعیین شده هر طرف متعاقد تنها با موافقت مقامات گمرکی طرف متعاقد دیگر در آن سرزمین قابل تخلیه است در این صورت می‌توان آنها را تا زمانی که طبق مقررات گمرکی مجدداً صادر می‌شوند و یا ترتیب دیگری در مورد آن داده شود تحت نظارت مقامات نامبرده قرار داد.

۵- مسافران، ائاثیه مسافران و باری که از سرزمین یک طرف متعاقد در عبور (ترانزیت) مستقیم قرار دارند و از حریمی که در فرودگاه بدین منظور اختصاص یافته خارج نمی‌شوند، فقط مشمول کنترل ساده‌ای خواهند بود. ائاثیه مسافر و بار تا زمانی که در عبور (ترانزیت) مستقیم است از حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هرگونه مالیات معاف خواهد بود.

۶- اسناد رسمی حاوی آرم رسمی شرکت هواپیمایی مانند برجسب چمدان، بلیط هواپیما، بارنامه، کارت اجازه ورود به هواپیما و جدول زمانبندی که به داخل سرزمین هر طرف متعاقد برای استفاده اختصاصی شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقد دیگر وارد می‌شود، از کلیه حقوق گمرکی و سود بازرگانی و یا مالیاتها براساس عمل متقابل معاف خواهد بود.

ماده ۷- تسهیلات فرودگاهی و هزینه‌های مصرف‌کننده

۱- هریک از طرفهای متعاقد در سرزمین خود فرودگاه یا فرودگاههایی را جهت استفاده شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقد دیگر در مسیر مشخص شده تعیین

خواهد کرد و تسهیلات ارتباطی، هوانوردی، هواشناسی و سایر خدماتی را که برای بهره‌برداری سرویسهای مورد توافق لازم است در اختیار شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقد دیگر قرار خواهد داد.

۲- هریک از طرفهای متعاقد می‌تواند در قبال استفاده هواپیماهای شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقد دیگر از فرودگاهها و سایر تأسیسات آن هزینه‌های بهره‌برداری عادلانه و معقولی دریافت دارد، مشروط بر آن که میزان این هزینه‌ها از آنچه شرکت‌های حمل و نقل هوایی آن که در سرویسهای مشابه بین‌المللی تردد می‌کنند و برای استفاده از چنین فرودگاه و تأسیساتی می‌پردازند، تجاوز نکند.

ماده ۸- مقررات تعیین ظرفیت و تصویب برنامه‌های پروازی

۱- شرکت‌های هواپیمایی تعیین شده هر طرف متعاقد جهت بهره‌برداری از سرویسهای مورد توافق در مسیرهای مشخص شده مابین سرزمینهای متبوعشان از فرصت عادلانه و برابر بهره‌مند خواهند بود.

۲- در بهره‌برداری از سرویسهای مورد توافق، جز در مواردی که به‌گونه‌ای دیگر میان شرکت‌های هواپیمایی تعیین شده توافق می‌گردد و با رعایت مفاد این ماده، ظرفیت به طور مساوی مابین شرکت‌های هواپیمایی مذکور دوطرف متعاقد، تقسیم خواهد شد.

۳- ظرفیت کلی که برای هریک از مسیرهای مشخص شده تخصیص داده می‌شود، باید مطابق با نیازهای معقول حمل و نقلی پیش‌بینی شده باشد.

۴- شرکت هواپیمایی تعیین شده هر طرف متعاقد همچنین می‌تواند با رعایت اصول مندرج در بندهای (۱)، (۲) و (۳) این ماده، ظرفیتی را برای رفع نیازمندیهای حمل و نقل بین سرزمینهای کشورهای ثالث مندرج در جدول مسیر پیوست این موافقتنامه و سرزمین طرف متعاقد دیگر تأمین نماید.

۵- ظرفیتی که عرضه می‌شود شامل تعداد سرویسها و نوع هواپیماهای مورد استفاده شرکت‌های هواپیمایی تعیین شده طرفهای متعاقد در سرویسهای مورد توافق می‌تواند از سوی شرکت‌های هواپیمایی تعیین شده پیشنهاد شود. پیشنهاد فوق پس از مذاکره و تبادل نظر بین شرکت‌های هواپیمایی تعیین شده با رعایت اصول مندرج در بندهای (۱)، (۲) و (۳) این ماده ارائه خواهد شد. ظرفیت مذکور با تصویب مقامات هواپیمایی طرفهای متعاقد تعیین و اجرا خواهد شد.

۶- در صورت عدم توافق بین شرکت‌های هواپیمایی تعیین شده طرفهای متعاقد، مسائل مندرج در بند (۵) از طریق توافق بین مقامات هواپیمایی دوطرف متعاقد حل و فصل خواهد گردید. تا زمانی که این توافق حاصل نگردیده، ظرفیت عرضه شده توسط شرکت‌های هواپیمایی تعیین شده بدون تغییر باقی خواهد ماند.

۷- شرکت هواپیمایی تعیین شده هر طرف متعاقد باید حداکثر شصت روز قبل از شروع پروازها در مسیرهای مشخص شده، برنامه‌های پروازی را برای تصویب به مقامات

هواپیمایی طرف متعاقد دیگر تسلیم نماید. در مورد تغییرات بعدی نیز به همین ترتیب عمل خواهد شد. در موارد خاص می‌توان این محدوده زمانی را با تصویب مقامات نامبرده تغییر داد.

ماده ۹- نمایندگی

شرکت‌های هواپیمایی تعیین شده هر دوطرف متعاقد در سرزمین طرف متعاقد دیگر از حقوق زیر برخوردار خواهند بود:

الف - تأسیس دفاتر نمایندگی در راستای ارتقاء حمل و نقل هوایی و فروش بلیط هواپیما و همچنین سایر تسهیلات مورد نیاز جهت تدارک حمل و نقل هوایی.

ب - انتقال و ابقاء کارکنان بخشهای مدیریتی، فروش، فنی، عملیاتی و دیگر متخصصین مورد نیاز جهت تأمین حمل و نقل هوایی، به سرزمین طرف متعاقد دیگر بر اساس قوانین و مقررات طرف متعاقد دیگر در ارتباط با ورود، اقامت و استخدام.

پ - اشتغال به فروش خدمات حمل و نقل هوایی به طور مستقیم و در صورت صلاحدید شرکت هواپیمایی مربوطه از طریق نمایندگی‌های آن.

ماده ۱۰- شناسایی گواهینامه‌ها و پروانه‌ها

گواهینامه‌های قابلیت پرواز و گواهینامه‌های صلاحیت و پروانه‌هایی که توسط یک طرف متعاقد صادر شده یا اعتبار یافته و هنوز به قوت خود باقی باشد، برای بهره‌برداری از مسیرها و سرویسهای موضوع این موافقتنامه، توسط طرف متعاقد دیگر معتبر شناخته خواهد شد، مشروط بر این که شرایط صدور یا اعتبار گواهینامه‌ها و پروانه‌های مزبور مساوی یا بیش از حداقل استانداردهایی باشد که به موجب کنوانسیون وضع شده یا خواهد شد. در هر حال هر طرف متعاقد این حق را برای خود محفوظ می‌دارد که در مورد پرواز از فراز سرزمین خود از شناسایی گواهینامه‌های صلاحیت و پروانه‌هایی که برای اتباع آن توسط طرف متعاقد دیگر یا هر دولت دیگری صادر شده یا معتبر شناخته شده خودداری نماید.

ماده ۱۱- نرخهای حمل و نقل هوایی

۱- نرخهای مورد اجراء توسط شرکت‌های هواپیمایی تعیین شده طرفهای متعاقد در سرویسهای مورد توافق در سطح معقولی خواهد بود که با توجه به کلیه عوامل مربوط از جمله هزینه بهره‌برداری و سود معقول و خصوصیات سرویس و نرخهای شرکت‌های هواپیمایی دیگر که در تمام یا قسمتی از همان مسیرها سرویسهای منظم انجام می‌دهند، وضع می‌گردد.

۲- نرخهای موضوع بند (۱) این ماده بر اساس قواعد زیر تعیین می‌گردد:

الف - در صورتی که شرکت‌های هواپیمایی تعیین شده دوطرف متعاقد عضو یک اتحادیه بین‌المللی شرکت‌های هواپیمایی با مکانیسم تعیین نرخ باشد و یک قطعنامه نرخ، راجع به سرویسهای مورد توافق از قبل وجود داشته باشد، نرخها بر اساس این قطعنامه بین شرکت‌های هواپیمایی تعیین شده طرفهای متعاقد توافق خواهد شد.

ب - در صورتی که هیچ کدام از شرکتهای هواپیمایی تعیین شده طرفهای متعاقد یا یکی از آنها عضو اتحادیه شرکتهای هواپیمایی نباشند و یا قطعنامه نرخ مندرج در جزء « الف » فوق وجود نداشته باشد شرکتهای هواپیمایی تعیین شده طرفهای متعاقد در مورد نرخهایی که برای سرویسهای مورد توافق اعمال می گردد بین خود توافق خواهند کرد.

پ - نرخهایی که بر اساس جزءهای « الف » و « ب » فوق مورد توافق قرار می گیرد حداقل باید شصت روز قبل از تاریخ پیشنهادی اجراء، برای تصویب به مقامات هواپیمایی طرفهای متعاقد تسلیم گردد. این محدوده زمانی با موافقت مقامات مذکور قابل تغییر است.

ت - در صورتی که شرکتهای هواپیمایی تعیین شده طرفهای متعاقد نتوانند درباره نرخهای قابل اجراء به توافق برسند یا در صورتی که یک طرف متعاقد شرکت هواپیمایی خود را به منظور انجام سرویسهای مورد توافق تعیین ننموده باشد و یا چنانچه در فاصله سی روز اول از دوره شصت روزه موضوع جزء « پ » این بند، مقامات هواپیمایی یک طرف متعاقد عدم رضایت خود را از هر یک از نرخهای توافق شده بین شرکتهای هواپیمایی طرفهای متعاقد طبق جزءهای « الف » و « ب » این بند به مقامات هواپیمایی طرف متعاقد دیگر اعلام دارند، مقامات هواپیمایی طرفهای متعاقد اهتمام خواهند نمود در مورد نرخهای مناسب جهت اجراء به توافق برسند. به طور کلی هیچ نرخی قبل از تصویب مقامات هواپیمایی طرفهای متعاقد به مورد اجراء گذارده نخواهد شد. با وجود این در صورتی که طرف مدت سی روز فوق الذکر، هیچ کدام از مقامات هواپیمایی طرفهای متعاقد عدم رضایت خود را نسبت به نرخهای توافق شده بین شرکتهای هواپیمایی تعیین شده اعلام ندارند، نرخهای مزبور تصویب شده تلقی خواهد شد.

۳- نرخهای تعیین شده به موجب این ماده تا زمانی که نرخهای جدید تعیین نشده باشد، به قوت خود باقی خواهد ماند.

ماده ۱۲- انتقال مازاد دریافتی

هر طرف به شرکتهای هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقد دیگر حق انتقال مازاد دریافتی حاصل از حمل مسافر، بار همراه، پست و بار در سرزمین خود را پس از کسر مخارج و هزینهها با ارزشهای قابل تسعیر به نرخ رسمی اعطاء خواهد کرد مشروط بر آن که طبق مقررات حاکم به تسعیر ارزشهای خارجی در سرزمین هر طرف متعاقد صورت گیرد.

ماده ۱۳- امنیت هوانوردی

۱- طرفهای متعاقد حقوق و تعهداتی را که به موجب حقوق بین الملل در قبال یکدیگر در خصوص حفظ امنیت هواپیمایی کشوری در برابر اعمال مداخله گرایانه غیرقانونی دارند، مورد تأکید قرار می دهند.

طرفهای متعاقد بدون تحدید کلیت حقوق و تعهداتی که به موجب حقوق بین الملل به عهده دارند، به ویژه طبق مفاد کنوانسیون راجع به جرائم و برخی اعمال ارتكایی دیگر

در هواپیما امضاء شده در توکیو به تاریخ ۱۳۴۲/۶/۲۳ هجری شمسی مطابق با ۱۴ سپتامبر ۱۹۶۳ میلادی، کنوانسیون راجع به جلوگیری از تصرف غیرقانونی هواپیما امضاء شده در لاهه به تاریخ ۱۳۴۹/۹/۲۵ هجری شمسی مطابق با ۱۶ دسامبر ۱۹۷۰ میلادی و کنوانسیون راجع به جلوگیری از اعمال غیرقانونی علیه امنیت هواپیمایی کشوری امضاء شده در مونترال به تاریخ ۱۳۵۰/۷/۱ هجری شمسی مطابق با ۲۳ سپتامبر ۱۹۷۱ میلادی عمل خواهند کرد.

۲- طرفهای متعاقد حسب تقاضا، کلیه مساعدتهای لازم را به یکدیگر جهت جلوگیری از تصرف غیرقانونی هواپیماهای کشوری و سایر اعمال غیرقانونی علیه امنیت این هواپیماها، مسافرین و خدمه آنها، فرودگاهها و تأسیسات هوانوردی و هر نوع تهدید دیگر علیه امنیت هواپیمایی کشوری ارائه خواهند کرد.

۳- طرفهای متعاقد باید در روابط دوجانبه خود طبق مقررات امنیت هوانوردی مصوب سازمان بین المللی هواپیمایی کشوری که به عنوان ضمیمه کنوانسیون هواپیمایی کشوری بین المللی شناخته شده اند تا حدودی که مقررات امنیتی مزبور در مورد طرفهای متعاقد قابل اجراء است عمل نمایند. هر یک از طرفهای متعاقد باید از متصدیان هواپیماهایی که محل ثبت آن هواپیماها یا محل اصلی کار و یا اقامت دائمی متصدیان آنها در سرزمین وی واقع شده و نیز از متصدیان فرودگاههای واقع در سرزمین خود بخواهد که مطابق مقررات هوانوردی مزبور عمل کنند.

۴- هر طرف متعاقد می تواند از متصدیان هواپیماها بخواهد که مقررات امنیت هوانوردی مورد اشاره در بند (۳) فوق را که طرف متعاقد دیگر برای ورود به سرزمین خود، خروج از آن یا در مدت توقف در آنجا مقرر کرده است، رعایت کنند. هر طرف متعاقد باید اطمینان حاصل کند که در سرزمین آن اقدامات کافی برای حفاظت از هواپیماها و بازرسی مسافران، خدمه، لوازم همراه مسافر، اثاثیه مسافر، بار و خواربار هواپیما پیش از سوار شدن مسافران یا بارگیری و به هنگام آن به نحو مؤثر انجام می شود. همچنین هر طرف متعاقد باید هر درخواستی را که طرف متعاقد دیگر برای انجام اقدامات امنیتی ویژه معقول جهت مقابله با تهدیدی خاص به عمل آورد، با نظر مساعد مورد توجه قرار دهد.

۵- هرگاه هواپیماهای کشوری به طور غیرقانونی تصرف شود و یا اعمال غیرقانونی دیگری علیه امنیت این هواپیماها، مسافرین و خدمه آنها، فرودگاهها یا تأسیسات هوانوردی صورت پذیرد و یا تهدیدی در این مورد انجام گیرد، طرفهای متعاقد باید از طریق تسهیل ارتباطات و اتخاذ تدابیر مناسب دیگر به منظور ختم سریع و بی خطر حادثه و یا خنثی کردن تهدید مزبور به یکدیگر یاری رسانند.

ماده ۱۴- ایمنی هوانوردی

۱- هر طرف متعاقد می تواند در هر زمان در رابطه با استانداردهای ایمنی در زمینه های مربوط به تأسیسات هوانوردی، خدمه پرواز، هواپیما و بهره برداری از هواپیما که طرف

متعاقد دیگر به کار گرفته است، درخواست مشاوره نماید. چنین مشاوره‌ای ظرف مدت سی روز از تاریخ درخواست مزبور انجام خواهد شد.

۲- در صورتی که پس از مشاوره مزبور یک طرف متعاقد ملاحظه کند استانداردهای ایمنی در زمینه‌های موضوع بند (۱) که در آن زمان به موجب کنوانسیون وضع شده به طور مؤثر توسط طرف متعاقد دیگر به کار گرفته یا اجراء نمی‌شود، طرف متعاقد دیگر را از یافته‌های مزبور و اقداماتی که برای تطبیق با استانداردهای ایکائو ضروری به نظر می‌رسد آگاه خواهد کرد. طرف متعاقد دیگر اقدام اصلاحی مناسب را در فرصت زمانی توافق شده اتخاذ خواهد نمود.

۳- همچنین به موجب ماده (۱۶) کنوانسیون توافق می‌شود هر نوع هواپیمایی که توسط شرکت هواپیمایی تعیین شده یک طرف متعاقد یا از طرف آن در سرویس‌هایی از مبدأ سرزمین طرف متعاقد دیگر یا بالعکس مورد بهره‌برداری قرار گیرد، می‌تواند مادامی که در سرزمین طرف متعاقد دیگر است، مشمول بازرسی نمایندگان مجاز طرف متعاقد دیگر قرار گیرد، مشروط بر این که این امر منجر به تأخیر بدون دلیل در بهره‌برداری از هواپیما نگردد. علی‌رغم تعهدات مندرج در ماده (۳۳) کنوانسیون هدف این بازرسی، تأیید اعتبار اسناد هواپیمای مربوط، گواهینامه خدمه و تطبیق تجهیزات و وضعیت هواپیما با استانداردهای وضع شده در آن زمان به موجب کنوانسیون می‌باشد.

۴- هر طرف متعاقد حق تعلیق یا تغییر فوری مجوز بهره‌برداری شرکت یا شرکتهای هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقد دیگر را در صورتی که اقدام فوری برای حصول اطمینان از ایمنی بهره‌برداری شرکت یا شرکتهای هواپیمایی تعیین شده ضروری باشد برای خود محفوظ می‌دارد.

۵- هر اقدامی از سوی یک طرف متعاقد طبق بند (۴) فوق با از بین رفتن زمینه اتخاذ آن اقدام متوقف خواهد شد.

۶- با توجه به بند (۲) فوق اگر مشخص شود که با پایان یافتن فرصت زمانی توافق شده، یک طرف متعاقد در حالت عدم مطابقت با استانداردهای ایکائو باقی مانده است، دبیرکل ایکائو باید از این موضوع و نیز تصمیم رضایت‌بخش بعدی نسبت به موقعیت مطلع گردد.

ماده ۱۵- تسلیم آمار

۱- مقامات هواپیمایی یک طرف متعاقد بنا بر تقاضا، آمار دوره‌ای یا اعلامیه‌های دیگر آماری را که به‌طور معقول و به منظور بازنگری ظرفیت تعیین شده در سرویس‌های مورد توافق توسط شرکتهای هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقد اول درخواست می‌شود، در اختیار مقامات هواپیمایی طرف متعاقد دیگر قرار خواهند داد.

۲- اعلامیه مزبور کلیه اطلاعات مورد درخواست جهت تعیین میزان حمل و نقل انجام شده توسط شرکتهای هواپیمایی تعیین شده در سرویس‌های مورد توافق و نقاط مبدأ و

مقصد این حمل و نقل را شامل می‌گردد. ارائه هرگونه اطلاعات اضافی آماری حمل و نقل مورد درخواست مقامات هواپیمایی یک طرف متعاقد از مقامات هواپیمایی طرف متعاقد دیگر منوط به مذاکره و توافق طرفهای متعاقد خواهد بود.

ماده ۱۶- مشاوره

۱- هر طرف متعاقد می‌تواند در هر زمان خواستار مشاوره بین مقامات ذی‌صلاح طرفهای متعاقد جهت تفسیر، اعمال و یا تغییر این موافقتنامه و پیوست آن شود.

۲- این مشاوره در طی مدت زمان حداکثر شصت روز از تاریخ دریافت تقاضا آغاز خواهد شد.

۳- تغییرات احتمالی که در این موافقتنامه ایجاد می‌شود، با رعایت مفاد ماده (۲۲) این موافقتنامه و پس از تأیید از طریق مبادله یادداشت بین نمایندگی‌های سیاسی، به موقع اجراء گذارده خواهد شد.

ماده ۱۷- تغییر و اصلاح

۱- چنانچه هر یک از دو طرف متعاقد تغییر یا اصلاح مفاد این موافقتنامه را مطلوب بدانند، چنین تغییر یا اصلاحی، چنانچه طرفهای متعاقد در مورد آن توافق کرده باشند و در صورت ضرورت پس از مشورت طبق ماده (۱۶) این موافقتنامه با رعایت مفاد ماده (۲۲) این موافقتنامه لازم‌الاجراء خواهد شد.

۲- علی‌رغم مفاد بند (۱)، جدول مسیر پیوست این موافقتنامه می‌تواند در صورت ضرورت بر اساس ترتیبات دوجانبه یا جهت مطابقت با هر کنوانسیون و یا موافقتنامه چندجانبه‌ای که ممکن است برای هر دو طرف متعاقد تعهدآور باشد، توسط مقامات هواپیمایی اصلاح گردد. هر یک از طرفهای متعاقد باید طرف متعاقد دیگر را طبق مفاد بند (۲) ماده (۱۶) این موافقتنامه از قصد خود مطلع سازد.

ماده ۱۸- حل اختلافات

۱- هرگاه در مورد تفسیر یا اجراء این موافقتنامه و پیوست (پیوستهای) آن بین طرفهای متعاقد اختلافی بروز نماید، طرفهای متعاقد در مرحله نخست اهتمام خواهند کرد که اختلاف را از طریق مذاکره حل و فصل نمایند.

۲- هرگاه طرفهای متعاقد نتوانند اختلاف را از طریق مذاکره حل و فصل کنند، می‌توانند با توافق موضوع را جهت کسب نظر مشورتی به هر شخص یا هیأتی ارجاع کنند.

۳- چنانچه طرفهای متعاقد به موجب بندهای (۱) و (۲) فوق در مورد حل اختلاف به نتیجه نرسند هر یک از طرفهای متعاقد می‌تواند با رعایت قوانین و مقررات مربوط خود، ضمن ارسال اطلاعیه‌ای برای طرف متعاقد دیگر موضوع را به هیأت داور سه‌نفره مرکب از دو داور منتخب طرفهای متعاقد و یک سرداور ارجاع نماید.

در صورت ارجاع امر به داور، هر یک از طرفهای متعاقد ظرف مدت شصت روز از تاریخ دریافت اطلاعیه ارجاع اختلاف به داور، نسبت به معرفی یک داور اقدام می‌کند و

داوران منتخب طرفهای متعاقد ظرف مدت شصت روز از تاریخ آخرین انتخاب، سرداور را تعیین خواهند کرد. چنانچه هریک از طرفهای متعاقد ظرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکند و یا داوران منتخب ظرف مدت مذکور، در مورد انتخاب سرداور به توافق نرسند، هریک از طرفهای متعاقد می‌تواند از رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری بخواهد که حسب مورد داور طرف ممتنع یا سرداور را تعیین نماید.

سرداور باید در هر صورت تابعیت کشوری را دارا باشد که در زمان انتخاب با طرفهای متعاقد روابط سیاسی دارد.

۴- در مواردی که سرداور باید توسط رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری تعیین شود چنانچه رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری از انجام وظیفه مذکور معذور یا تبعه یکی از طرفهای متعاقد باشد، انتصاب توسط معاون رئیس انجام خواهد شد و چنانچه معاون رئیس نیز از انجام وظیفه مذکور معذور یا تبعه یکی از طرفهای متعاقد باشد، این انتصاب توسط عضو ارشد شورا که تابعیت هیچ‌یک از طرفهای متعاقد را نداشته باشد، انجام خواهد شد.

۵- هیأت داورى با توجه به سایر مواردی که طرفهای متعاقد توافق نموده‌اند آئین و محل داوری را تعیین خواهد نمود.

۶- تصمیمات هیأت داورى برای طرفهای متعاقد لازم‌الاتباع است.

۷- مخارج داوری، شامل هزینه‌ها و دستمزدهای داوران به نسبت مساوی توسط طرفهای متعاقد پرداخت خواهد گردید. هرگونه مخارجی که توسط شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری در رابطه با نصب سرداور و یا داور طرف ممتنع به شرح مندرج در بند (۳) این ماده به‌وجود آید به عنوان بخشی از هزینه‌های داوری محسوب خواهد گردید.

۸- در صورتی و تا مادامی که هریک از دو طرف متعاقد نتواند تصمیم اتخاذ شده به موجب این ماده را اجراء نماید، طرف متعاقد دیگر می‌تواند هرگونه حقوق یا مزایایی را که به موجب این موافقتنامه غیباً در اختیار طرف متعاقد اول و یا شرکتهای هواپیمایی تعیین شده آن قرار داده است محدود، متوقف یا لغو نماید.

ماده ۱۹- فسخ

هر طرف متعاقد می‌تواند در هر زمان قصد خود را مبنی بر فسخ این موافقتنامه طی اطلاعیه کتبی به طرف متعاقد دیگر اعلام نماید. این اطلاعیه همزمان به آگاهی سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری نیز خواهد رسید و در این صورت موافقتنامه دوازده ماه پس از اعلام دریافت اطلاعیه فسخ توسط طرف متعاقد دیگر فسخ شده تلقی خواهد شد، مگر آن که اطلاعیه فسخ قبل از انقضاء این مدت با تراضی طرفهای متعاقد مسترد شود. هرگاه طرف متعاقد دیگر دریافت اطلاعیه فسخ را اعلام نکند، اطلاعیه مزبور چهارده روز پس از وصول آن به سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری دریافت شده تلقی خواهد شد.

ماده ۲۰- مطابقت با کنوانسیونها یا موافقتنامه‌های چندجانبه

چنانچه کنوانسیون یا موافقتنامه چندجانبه حمل و نقل هوایی در مورد هر دو طرف متعاقد لازم‌الاجراء گردد، این موافقتنامه و پیوست (پیوستهای) آن باید از طریق مذاکره به شرح مندرج در ماده (۱۷) به نحوی اصلاح شود که مفاد آن با مقررات کنوانسیون یا موافقتنامه مزبور انطباق یابد.

ماده ۲۱- ثبت

این موافقتنامه و پیوست (پیوستهای) آن و هرگونه اصلاحیه آن نزد سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری به ثبت خواهد رسید.

ماده ۲۲- لازم‌الاجراء شدن

این موافقتنامه از تاریخ اطلاع دادن طرفهای متعاقد به یکدیگر مبنی بر این که تشریفات لازم داخلی و قانونی لازم را برای لازم‌الاجراء شدن موافقتنامه انجام داده‌اند، به مورد اجراء گذارده خواهد شد.

با تأیید مفاد این موافقتنامه، نمایندگان امضاءکننده زیر که از طرف دولت‌های متبوع خود مجاز می‌باشند این موافقتنامه را در تاریخ مشخص شده زیر امضاء نمودند.

این موافقتنامه در یک مقدمه و (۲۲) ماده و یک پیوست در الجزیره در تاریخ ۱۶ مردادماه ۱۳۸۶ هجری شمسی برابر با ۷ اوت ۲۰۰۷ میلادی در دو نسخه اصلی به زبانهای فارسی، عربی و انگلیسی که هر سه متن دارای اعتبار یکسان می‌باشد، تنظیم گردید. در صورت اختلاف در تفسیر متون، متن انگلیسی ملاک خواهد بود.

از طرف دولت جمهوری اسلامی ایران   از طرف دولت جمهوری دموکراتیک خلق الجزایر
 منوچهر متکی   مراد مدلسی
 وزیر امور خارجه   وزیر امور خارجه

پیوست

۱- مسیرهایی که ممکن است توسط شرکت(های) هواپیمایی تعیین شده جمهوری اسلامی ایران مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

نقاط مبدأ	نقاط واسط	نقاط مقصد	نقاط ماوراء
تهران	نقاطی که بعداً مشخص می‌شود	الجزیره	نقاطی که بعداً مشخص می‌شود

۲- مسیرهایی که ممکن است توسط شرکت(های) هواپیمایی تعیین شده دولت جمهوری دموکراتیک خلق الجزایر مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

نقاط مبدأ	نقاط واسط	نقاط مقصد	نقاط ماوراء
-----------	-----------	-----------	-------------

الجزیره	نقاطی که بعداً مشخص می شود	تهران	نقاطی که بعداً مشخص می شود
---------	----------------------------	-------	----------------------------

تذکر:

۱- هر شرکت هواپیمایی تعیین شده می تواند نقاط واسط و نقاط ماوراء مشخص شده در پیوست موافقتنامه حاضر را در شرایطی مورد بهره برداری قرار دهد که حق بهره برداری از آزادی پنجم حمل و نقل بین این گونه نقاط و سرزمین طرف متعاقد دیگر اعمال نگردد مگر این که در این مورد بین دو طرف متعاقد بر اساس توصیه های شرکت های هواپیمایی تعیین شده توافقی به عمل آمده باشد.

۲- از نقاط واسط و نقاط ماوراء در هر یک از مسیرهای مشخص شده می توان به اختیار شرکت های هواپیمایی تعیین شده در هر پرواز یا کلیه پروازها صرف نظر نمود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقتنامه، شامل مقدمه و بیست و دو ماده و یک پیوست در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ هفتم آبان ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۷/۸/۲۲ به تأیید شورای نگهبان رسید.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی